

Handläggare: Anneli Rydström
Telefon: 08-508 22 068

Till
Hägersten-Liljeholmens
stadsdelsnämnd 2013-03-21

Slutredovisning av stimulansmedel för att utveckla vården och omsorgen om äldre personer 2007-2011 samt under 2012

Förvaltningens förslag till beslut

1. Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens redovisning av stimulansmedlen.
2. Stadsdelsnämndens protokoll överlämnas till Socialstyrelsen.

Maria Mannerholm
stadsdelsdirektör

Yvonne Goldberg
avdelningschef

Sammanfattning

Regeringen har sedan 2007 årligen avsatt medel för att stödja kommuner och landsting i deras arbete med att höja kvaliteten i vården och omsorgen om äldre personer. Bidragen har genom åren minskat och år 2011 var det sista året för ansökan om stimulansmedel till de sex prioriterade områdena rehabilitering, kost och nutrition, demensvård, läkemedelsgenomgångar, det sociala innehållet och förebyggande arbete. Medlen har kunnat används under 2012. Förvaltningens bedömning är att stimulansmedlen bidragit till en kvalitetsutveckling i vården och omsorgen om äldre personer. Personalens kompetens har ökat och samverkan mellan huvudmännen, organisationer och andra aktörer har utvecklats. Nya verksamheter har också utvecklats såsom Seniorhälsan liksom nya arbetssätt och rutiner inom äldreomsorgens ordinarie verksamhet. Demensvården fortsätter att utvecklas bland annat genom de extra medel som staden avsatt för ökad bemanning vid vård- och omsorgsboende med inriktning demens samt extra medel för start av specialiserade hemtjänstgrupper som riktar sig till äldre med demenssjukdom som bor hemma. Hägersten-Liljeholmens hemtjänsten startade under hösten 2012 en sådan hemtjänstgrupp.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för personalfrågor och äldreomsorgens utförare. De fackliga organisationerna har informerats på samverkansgrupp den 5 mars 2013 och stadsdelsnämndens pensionärsråd den 19 mars.

Bakgrund

Regeringen har årligen under åren 2007-2011 avsatt medel för att stödja kommuner och landsting i deras arbete med att höja kvaliteten i vården och omsorgen om äldre personer. De sex prioriterade områdena har varit läkemedelsgenomgångar, demensvård, kost och nutrition, rehabilitering, socialt innehåll och förebyggande arbete.

Socialstyrelsen har fördelat stimulansmedlen efter ansökan fr.o.m. 2007 t.o.m. 2011. Beviljade medel för år 2011 har kunnat användas t.o.m. 2012 års slut. Förvaltningen har kunnat överföra ca 800 tkr t.o.m. maj 2012.

Socialstyrelsen har begärt en redovisning av hur medlen som delades ut 2007-2011 har använts under 2012. Förvaltningen har redovisat detta till Socialstyrelsen den 31 januari 2013 på särskild webblankett. Protokoll från stadsdelsnämnden ska vara Socialstyrelsen tillhanda senast den 30 juni 2013. Stadsdelsförvaltningen har årligen rapporterat till Socialstyrelsen och stadsdelsnämnden hur stimulansmedlen använts.

Fördelning under åren

Åren 2007 och 2008 erhöll Stockholms stad ca 85 mnkr i stimulansbidrag, som fördelades till stadsdelsnämnderna utifrån den generella nyckeln i fördelningssystemet inom äldreomsorgen. Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd tilldelades ca 7 mnkr.

År 2009 sänktes stimulansbidragen med 4 procent, då medel omfördelades till insatser för att utveckla anhörigstödet utifrån nya lagkrav på ökat stöd till anhöriga och närstående.

För år 2010 avsattes ca 980 mnkr i stimulansbidrag till kommuner och landsting, varav ca 680 mnkr fördelades till de prioriterade områdena. Stockholms stad erhöll 40 mnkr och Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd tilldelades ca 3,3 mnkr. Ca 271 mnkr reserverades till försöksverksamheter riktade till de mest sjuka äldre, där bl.a. Hägersten-Liljeholmen stadsdelsnämnd efter ansökan erhållit medel under 3 år till försöksverksamheten Bättre Samverkan - Bättre Liv.

År 2011 fanns ca 282 mnkr att fördela till kommunerna och landstingen. Stockholms stad tilldelades ca 13,6 mnkr, varav Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd erhöll ca 1,1 mnkr. Under 2011 användes främst medlen till kompetensutveckling.

Förvaltningens redovisning

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning har samverkat kring de prioriterade utvecklingsområdena.

- rehabilitering
- kost och nutrition
- demensvård
- läkemedelsgenomgångar
- det sociala arbetet
- förebyggande arbete

Målet har varit att höja kvaliteten inom de prioriterade områdena på ett varaktigt sätt. Enheten Äldrestöd har varit stadsdelens resursenhet för att driva projekt och samordna utvecklingsarbetet inom de prioriterade områdena. Samverkan har skett med landstingets primärvård, andra aktörer, andra stadsdelsförvaltningar och pensionärs- och frivilligorganisation samt internt mellan olika yrkeskategorier inom stadsdelsförvaltningen. Nätverk har bildats runt de olika projekten.

Nedan sammanfattas utvecklingsarbetet och resultaten inom de prioriterade områdena.

Rehabilitering

I ordinarie boende ansvarar ReAgera AB (Stockholms läns landsting) för rehabiliteringsinsatserna till äldre enligt vårdavtal. Utvecklingsarbetet har inriktat sig på överrapportering och samarbete kring den äldre. I övrigt har insatserna haft fokus på hemtjänstpersonalens ergonomi och arbetsmiljö genom arbetsplatsnära utbildning och direkt individuell handledning som genomförts av sjukgymnast och arbetsterapeut. Ett rehabiliterande arbetssätt och fördjupad kunskap har utvecklats inom hemtjänsten. Stimulansmedlen har gjort det möjligt att delfinansiera sjukgymnast och arbetsterapeut för handledning under 2007-2011.

Hägersten-Liljeholmens hemtjänst, har enligt enhetschef, en fortsatt bra samverkan med ReAgera. Vid behov av ev. arbetsmiljörelaterade insatser finns möjligheten att konsultera äldreomsorgens egna sjukgymnaster och arbetsterapeuter.

Kost och nutrition

Ett Nutritionsprojektet har pågått sedan slutet av 2006. Utvecklingsarbetet har letts av dietister som tagit fram modeller och rutiner för att förebygga undernäring hos de äldre och utveckla måltidssituationen. Kartläggning av nattfastan på särskilda boendeformer har genomförts och åtgärder såsom ”sängfösare” och justering av måltidsordningen har gjorts. Stimulansmedlen har gjort det möjligt att finansiera anställning av två dietister under projektåren fram till maj 2012.

Personalens kunskaper har ökat om kost/nutrition och måltidssituationens betydelse för de äldres hälsa och välbefinnande. Kostombud finns på alla enheter.

Demensvård

Stimulansmedlen har använts för satsningar på kompetensutveckling för omvårdnadspersonalen. Validering av personalens kompetens har gjorts utifrån modellen KEY, kompetensutveckling enligt yrkeskrav.

Målsättning är att all personal inom äldreomsorgen ska erbjudas grundläggande kunskap om demens. På vård- och omsorgsboende med demensinriktning eller demensdagverksamhet är målsättningen att personalen ska ha fördjupad kunskap. Kompetensutveckling inom demensområdet är fortsatt prioriterat.

Dagverksamheten Solkatten har utökat sina öppettider och har öppet två kvällar/eftermiddagstider i veckan, vilket har varit ett önskemål från anhöriga.

Demensvården fortsätter att utvecklas bland annat genom de extra medel som staden avsatt för ökad bemanning vid vård- och omsorgsboende med inriktning demens samt extra medel för start av specialiserade hemtjänstgrupper som riktar sig till äldre med demenssjukdom som bor hemma. Hägersten-Liljeholmens hemtjänsten startade under hösten 2012 en sådan hemtjänstgrupp, som ett pilotprojekt.

Läkemedelsgenomgångar

Boende i särskilda boendeformer ska erbjudas optimal läkemedelsbehandling för ökad livskvalitet. Syftet med läkemedelsgenomgången är att öka kvaliteten på läkemedelsbehandlingen genom att upptäcka, åtgärda och förebygga läkemedelsrelaterade problem utifrån evidensbaserad kunskap.

Enligt avtal har patientansvarig läkare uppdraget att genomföra läkemedelsgenomgång en gång per år. Rutin för samverkan togs fram 2010 och ingår i ordinarie verksamhet som innebär att läkare, sjuksköterska och vårdpersonal (vårdtagarens kontaktman) deltar vid läkemedelsgenomgången.

Årliga läkemedelsgenomgångar genomförs vid vård- och omsorgsboende och servicehusen.

Det sociala arbetet

Det sociala arbetet har varit inriktat på att utveckla mötesplatser för äldre i stadsdelen i samverkan med pensionärs- och frivilligorganisationer, där aktiviteterna utformas utifrån de äldres önskemål.

Verksamhetskonceptet Seniorhälsan har tagits fram och syftar till att erbjuda alla äldre i stadsdelen möjlighet till ett aktivt och hälsosamt åldrande. Verksamheten erbjuder fysiska aktiviteter, kultur, kunskaper om kost och hälsa och social samvaro. Seniorhälsan finns på stadsdelens servicehus och träffpunkterna Hövdingagården och Antikträffen. Stimulansmedlen gjorde det möjligt att ha en anställning som frivilligsamordnar inom äldreomsorgen under projektiden, som byggt upp, samordnad och utvecklat verksamheten och samverkan med föreningarna.

Seniorhälsan ingår i äldreomsorgens ordinarie verksamhet och samordnas inom enheten Äldrestöd.

Förebyggande arbete

Som ett led i det förebyggande arbetet har äldreomsorgen utvecklat informationen och tillgängligheten för äldre och anhöriga att snabbt och enkelt få svar på sina frågor. Äldre och anhöriga kan ringa ett telefonnummer för information, råd och stöd. Telefonen är bemannad under vardagar på dagtid och utgör ett komplement till stadens gemensamma kontaktcenter Äldre Direkt.

En informationsbroschyr Äldreomsorgens A-Ö har utarbetats och skickas ut till äldre i stadsdelen. År 2009 skickades materialet ut till 5 300 personer, 75 år och äldre i stadsdelen, därefter till de som fyller 75 år fram till 2011. I samband med utskicket av informationsfoldern fick de äldre erbjudande om hembesök. Målsättningen var också från början att samordna landstingets uppdrag med hälsosamtal till alla som fyller 75 år innevarande år och kommunens uppdrag att erbjuda förebyggande hembesök till alla 75 år och äldre. Intresset för sådana hembesök var dock lågt hos de äldre i stadsdelen. Samtidigt uppskattades informationsfoldern A-Ö.

Förvaltningen planerar att under våren 2013 skicka ut informationsfoldern till alla 80-åringar i stadsdelen. Äldrestöd genom för också hembesök och särskilt med fokus på par över 80 år.

För att nå ut med viktig information och också svara på de äldres frågor arrangerar Äldrestöd större regelbundna informationsträffar till vilka äldre och anhöriga inbjuds. Exempelvis på arrangemang har varit "Hemtjänstmässa" med information från olika hemtjänstutförare samt teman som "Inspirationsdag för seniorer" och "Information för seniorer", där biståndshandläggare, distriktssköterska, heminstruktör för syn- och hörsel, färdtjänsthandläggare, "fixartjänsten", anhörigkonsulenter samt polis och Storstockholms brandförsvaret informerat och svarat på frågor. Informationsträffarna annonseras i lokalpressen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningens bedömning är att stimulansmedlen varit viktiga och bidragit till en kvalitetsutveckling i vården och omsorgen om äldre personer. Personalens kompetens har ökat genom satsningar på kompetensutveckling inom de prioriterade områdena. Samverkan mellan huvudmännen, organisationer och andra aktörer har också utvecklats.

Utvecklingsarbetet inom de prioriterade områdena fortgår på olika sätt inom den ordinarie verksamheten och genom nya satsningar och projekt och då främst insatser inom demensvården.